

99. sz. Ajánlás

a megváltozott munkaképességű személyek szakmai rehabilitációjáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1955. június 1-én harmincyolcadik ülészakára ült össze,

Miután határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a rokkantak szakmai rehabilitációjára vonatkozóan, amely kérdés az ülészak negyedik napirendi pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy Ajánlás formájában adja közre,

a mai napon, 1955. június 22-én elfogadja az alábbi Ajánlást, mely „A szakmai rehabilitációról (megváltozott munkaképességű személyek) szóló 1955. évi Ajánlás” néven idézhető:

Mivel számos és sokrétű probléma van a rokkantságban szenvedőkkel kapcsolatban, és

Mivel az ilyen személyek rehabilitációja elengedhetetlen ahhoz, hogy a lehető legteljesebb mértékben visszanyerjék azt a fizikai, társadalmi, szakmai és gazdasági hasznosságukat, amelyre képesek, és

Mivel az egyes rokkant személyek foglalkoztatási szükségleteinek kielégítéséhez és a munkaerőforrások lehető legelőnyösebb felhasználásához szükséges, hogy a rokkant személyek munkaképességét visszaállítsák és fejlesszék azáltal, hogy egy állandó és koordinált folyamatban egyesítik az orvosi, pszichológiai, szociális, oktatási, szakmai tanácsadási, szakképzési és munkaközvetítési szolgáltatásokat, beleértve a nyomonkövető intézkedéseket,

A Konferencia a következőket ajánlja:

I. MEGHATÁROZÁSOK

1. A jelen Ajánlás szempontjából-

- (a) a „szakmai rehabilitáció” kifejezés a rehabilitáció folyamatos és koordinált folyamatának azt a részét jelenti, amely azokat a szakmai szolgáltatásokat, vagyis a pályaválasztási tanácsadást, a szakképzést és a szelektív munkaközvetítést foglalja magába, amelyek úgy lettek kialakítva, hogy lehetővé tegyék a rokkant személy számára a megfelelő foglalkoztatáshoz jutást és annak megtartását; és
- (b) a „rokkant személy” kifejezés olyan egyént jelent, akinek esélyei a megfelelő foglalkoztatáshoz jutásra és annak megtartására fizikai vagy szellemi sérülés következtében lényegesen csökkentek.

II. A SZAKMAI REHABILITÁCIÓ HATÁLYA

2. A szakmai rehabilitációs szolgáltatásoknak minden rokkant személy részére elérhetőnek kell lenni, bármilyen természetű a rokkantságuk és bármilyen idős, ha felkészíthetők a munkára és ésszerű esélyük van megfelelő foglalkoztatáshoz jutásra és annak megtartására.

III. A PÁLYAVÁLASZTÁSI TANÁCSADÁS ELVEI ÉS MÓDSZEREI, A ROKKANT SZEMÉLYEK SZAKKÉPZÉSE ÉS MUNKAKÖZVETÍTÉSE

3. Minden szükséges és végrehajtható intézkedést meg kell tenni, hogy létrejöjjenek vagy fejlődjenek a szakosított pályaválasztási tanácsadó szolgálatok a szakmát választani vagy változtatni kívánó rokkant személyek számára.

4. A szakmai rehabilitáció folyamata, amennyire ez a nemzeti feltételek között lehetséges és az egyedi esetekben megvalósítható, foglalja magába a következőket-

- (a) beszélgetés a pályaválasztási tanácsadó tisztviselőjével;
- (b) a szakmai tapasztalatra vonatkozó minősítések megvizsgálása;
- (c) az iskolai és egyéb, az oktatással és a képzettséggel kapcsolatos minősítések megvizsgálása;
- (d) orvosi vizsgálat szakmai rehabilitáció céljából;
- (e) a képesség és az alkalmasság megfelelő vizsgálata, és, ahol kívánatos, egyéb pszichológiai vizsgálatok;
- (f) az egyéni és családi körülmények felmérése;
- (g) az alkalmasság felmérése és a készségek fejlesztése megfelelő munkagyakorlattal, kísérletezéssel és egyéb hasonló eszközökkel;
- (h) technikai jártasságok vizsgálata szóban vagy másképpen, minden olyan esetben, ahol ez szükségesnek látszik;
- (i) a fizikai képességek vizsgálata, a szakmai követelményekkel és ezen képességek javításának lehetőségeivel összefüggésben;
- (j) tájékoztatás az érintett személy képzettségével, fizikai képességeivel, alkalmasságával, kívánságaival és tapasztalatával, valamint a munkaerőpiac igényeinek megfelelő foglalkoztatási és oktatási lehetőségekkel kapcsolatosan.

5. Amennyire az egészségügyi és oktatási feltételek megengedik, a nem rokkant személyek oktatásában általánosan alkalmazott szakképzési elveket, intézkedéseket és módszereket kell a rokkant személyekre is alkalmazni.

6. (1) A rokkant személyek képzése, ahol lehetséges, tegye lehetővé számukra olyan gazdasági tevékenység folytatását, amelynél használni tudják szakmai végzettségüket és képességeiket, a foglalkoztatási lehetőségeknek megfelelően.

(2) E célból az ilyen képzést-

- (a) összhangba kell hozni a rokkant személyek, orvosi vizsgálat utáni, szelektív elhelyezésével olyan szakmákban, ahol a munka végzését a lehető legkisebb

mértékben befolyásolja a rokkantság, illetve ahol a munkavégzés a lehető legkisebb mértékben hat a rokkantságra;

- (b) ahol lehetséges és ésszerű, abban a szakmában vagy hasonló szakmában kell biztosítani, ahol a rokkant korábban dolgozott; és
- (c) addig kell folytatni, amíg a rokkant személy megszerzi azokat a készségeket, melyek a nem rokkant személyekkel egyenlő feltételek mellett végzett szokásos munkához szükséges.

7. Ahol lehetséges, a rokkant személyeket ugyanolyan feltételek mellett kell oktatásban részesíteni, mint a nem rokkant személyeket.

8. (1) Speciális szolgáltatásokat kell létrehozni vagy fejleszteni az olyan rokkant személyek képzésére, akik, elsősorban rokkantságuk természete vagy súlyossága miatt, nem képezhetők a nem rokkant személyek társaságában.

(2) Ahol lehetséges és helyénvaló, e szolgáltatások többek között tartalmazzanak:

- (a) iskolákat és képzési központokat, amelyek lehetnek bentlakásosak és egyebek;
- (b) speciális rövid- és hosszú távú képzési tanfolyamokat speciális szakmákban;
- (c) tanfolyamokat a rokkant személyek készségeinek javítására.

9. Intézkedéseket kell tenni a munkáltatók ösztönzésére, hogy biztosítsanak képzést a rokkantak részére; az ilyen intézkedések, ahol helyénvaló, tartalmazzanak pénzügyi, technikai, orvosi vagy szakmai támogatást.

10. (1) Intézkedéseket kell tenni a rokkant személyek munkaközvetítését szolgáló speciális rendszer kifejlesztésére.

(2) Ezek az intézkedések a hatékony munkaközvetítést a következő eszközökkel biztosítsák-

- (a) a munkára jelentkezők nyilvántartása;
- (b) szakképzettségük, tapasztalataik és kívánságaik nyilvántartása;
- (c) beszélgetés velük munkába állítás céljából;
- (d) szükség esetén fizikai és szellemi képességeik értékelése;
- (e) a munkáltatók ösztönzése, hogy az üres állásokról tájékoztassák az illetékes hatóságokat
- (f) szükség esetén kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal rokkant személyek képességeinek bemutatása és foglalkoztatásának biztosítása céljából;
- (g) segítség számukra, hogy hozzájuthassanak az olyan pályaválasztási tanácsadó, szakoktatási, orvosi és szociális szolgáltatásokhoz, melyekre szükségük lehet.

11. Követő intézkedéseket kell tenni, annak érdekében, hogy-

- (a) meg lehessen arról győződni, hogy egy bizonyos szakmában történő munkába állítás vagy a szakképzés vagy átképzés kielégítőnek bizonyult-e, és hogy értékelni lehessen a foglalkoztatási tanácsadás politikáját és módszereit;
- (b) amennyire lehetséges, meg lehessen szüntetni azokat az akadályokat, melyek megakadályozzák, hogy a rokkant személyek kielégítő módon megtalálják helyüket a munka világában.

IV. KÖZIGAZGATÁSI SZERVEZET

12. Szakmai rehabilitációs szolgáltatásokat kell szervezni és továbbfejleszteni az illetékes hatóság vagy hatóságok által szervezett folyamatos és egyeztetett programként, és amennyiben lehetséges, fel kell használni a meglévő pályaválasztási tanácsadó és szakképzési rendszert, valamint a munkaközvetítő szolgáltatásokat.

13. Az illetékes hatóság vagy hatóságok biztosítsák, hogy megfelelő és jól képzett személyzet álljon a rokkantak szakmai rehabilitációjával kapcsolatos feladatok elvégzésére, beleértve a nyomonkövető intézkedéseket is.

14. A szakmai rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése legalábbis tartson lépést az általános pályaválasztási tanácsadó, szakképzési és munkaközvetítő szolgáltatások fejlesztésével;

15. Szakmai rehabilitációs szolgáltatásokat olyan módon kell létrehozni és fejleszteni, hogy lehetőséget teremtsenek a rokkant személyeknek arra, hogy felkészülhessenek a megfelelő foglalkozás önálló biztosítására és megtartására, a munka minden területén.

16. A szakmai rehabilitációs szolgáltatások létrehozásáért és fejlesztéséért a közigazgatási felelősséget-

- (a) egy hatóságra, vagy
- (b) együttesen azokra a hatóságokra kell bízni, amelyek felelősek a programban szereplő különböző tevékenységekért, ezek közül egyiket ki kell jelölni a koordináció felelősenek.

17. (1) Az illetékes hatóság vagy hatóságok tegyenek meg minden szükséges és kívánatos intézkedést, hogy elérjék a szakmai rehabilitációs tevékenységben tevékenykedő állami és magánszervezetek együttműködését és koordinációját.

(2) Ezek az intézkedések, ha célszerű, a következőket tartalmazzák -

- (a) az állami és a magánszervezetek felelősségének és kötelezettségeinek meghatározását;
- (b) a szakmai rehabilitációs tevékenységbe hatékonyan bekapcsolódó magánszervezetek pénzügyi támogatását; és
- (c) technikai segítségnyújtást a magánszervezeteknek.

18. (1) Szakmai rehabilitációs szolgálatokat kell létrehozni és fejleszteni, a nemzeti szinten és, ahol szükséges, a regionális és helyi szinten felállított képviselői tanácsadó bizottságok segítségével.

(2) Ezeknek a bizottságoknak, amennyiben helyénvaló, a következő helyekről kerüljenek ki a tagjai-

- (a) a szakmai rehabilitációval közvetlenül foglalkozó hatóságoktól és szervektől;
- (b) a munkaadók és a munkavállalók szervezeteitől;
- (c) azon személyek köréből, akik tudásuk és elkötelezettségük alapján különösen alkalmasak és képzetek a rokkantak szakmai rehabilitációjának szolgálatára; és
- (d) a rokkantak szervezeteiből.

(3) Ezek a bizottságok legyenek felelősek a tanácsadásért a következő területeken-

- (a) nemzeti szinten, a szakmai rehabilitáció fejlesztési politikáinak és programjainak kérdéseiben;
- (b) regionális és helyi szinten, a nemzeti szintű intézkedések alkalmazásában, a regionális és helyi körülményekhez való igazításuk valamint a regionális és a helyi szintű tevékenységek koordinációja terén.

19. (1) Kutatásokat kell indítani és támogatni, elsősorban az illetékes hatóságok kezdeményezésére, a rokkantak szakmai rehabilitációjának értékelése és tökéletesítése céljából.

(2) Az ilyen kutatásnak képezzék részét a rokkantak munkaközvetítéséről szóló folyamatos vagy speciális tanulmányok.

(3) A kutatásnak képezzék részét az olyan tudományos munkák is, amelyek a szakmai rehabilitációban szerepet játszó különböző technikákat és módszereket elemzik.

V. MÓDSZEREK, AMELYEKKEL A ROKKANT SZEMÉLYEKET KÉPESSÉ LEHET TENNI A SZAKMAI REHABILITÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK IGÉNYBEVÉTELÉRE

20. Intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a rokkant személyek számára teljes mértékben lehetővé váljon a rendelkezésre álló szakmai rehabilitációs szolgáltatások igénybevétele, és hogy legyen olyan felelős hatóság, amely minden rokkantat segít abban, személy szerint, hogy a szakmai rehabilitáció maximumát ériék el.

21. Az ilyen intézkedések tartalmazzanak-

- (a) tájékoztatást és hirdetések a rendelkezésre álló szakmai rehabilitációs szolgálatokról és azokról a lehetőségekről, amelyeket ezek kínálnak a rokkant személyeknek;
- (b) megfelelő anyagi támogatást a rokkant személyek részére.

22. (1) Az ilyen anyagi támogatást a szakmai rehabilitációs folyamat minden szintjén biztosítani kell, célja pedig az legyen, hogy megkönnyítse a megfelelő munkára, beleértve az önálló foglalkozást is, való felkészülést és annak biztos megtartását.

(2) Biztosítani kell az ingyenes szakmai rehabilitációs szolgáltatásokat, a létfenntartáshoz szükséges összeget és a szükséges közlekedési költségek megtérítését a foglalkoztatásra való szakmai felkészülés minden időszakában, a szükséges szerszámokhoz és berendezésekhez, valamint a művegtagokhoz és egyéb eszközökhöz kölcsönt vagy támogatást vagy ezekkel való ellátást.

23. Lehetővé kell tenni, hogy a rokkant személyek úgy vehessék igénybe az összes szakmai rehabilitációs szolgáltatást, hogy semmiféle olyan társadalombiztosítási juttatást sem veszítenek el, amely nem áll kapcsolatban e szolgáltatásokból való részesedésükkel.

24. Az olyan rokkant személyeknek, akik olyan körzetekben élnek, ahol a jövőbeni foglalkoztatás esélye korlátozott, vagy ahol a munkára való felkészülés lehetőségei korlátozottak, ha óhajtják, lehetőséget kell biztosítani a szakmai felkészülésre, beleértve a szállást és ellátást, valamint a közlekedés biztosítását, amennyiben igénylik, olyan területekre, ahol a foglalkoztatás esélyei jobbak.

25. A rokkant személyeket (beleértve azokat is, akik rokkantsági nyugdíjat kapnak) rokkantságuk miatt nem szabad hátrányos megkülönböztetésben részesíteni a bérek és más munkafeltételek tekintetében, ha munkájuk egyenlő értékű a nem rokkant személyekével.

VI. EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ORVOSI KEZELÉSÉRT ÉS A SZAKMAI REHABILITÁCIÓÉRT FELELŐS SZERVEK KÖZÖTT

26. (1) A legszorosabb együttműködést és maximális koordinációt kell kialakítani a rokkant személyek orvosi kezeléséért és szakmai rehabilitációjáért felelős szervek tevékenységei között.

(2) Ennek az együttműködésnek és a tevékenységek koordinációjának azért kell meglenni, hogy-

- (a) biztosítani lehessen azt, hogy az orvosi kezelés, és ha szükséges, a megfelelő művégtagok biztosítása az érintett rokkant személy későbbi foglalkoztathatóságának megkönnyítésére és javítására irányuljon;
- (b) elő lehessen mozdítani azoknak a rokkant személyeknek az azonosítását, akiknek szükségük van szakmai rehabilitációra és arra alkalmasak;
- (c) a szakmai rehabilitációt a legkorábbi és a legalkalmasabb stádiumban lehessen megkezdeni;
- (d) orvosi tanácsadást lehessen biztosítani, ahol szükséges, a szakmai rehabilitáció minden szintjén;
- (e) biztosítani lehessen a munkaképesség felmérését.

27. Az orvosi vélemény függvényében, és ahol csak lehetséges, a szakmai rehabilitációt már az orvosi kezelés ideje alatt meg kell kezdeni.

VII. MÓDSZEREK A ROKKANT SZEMÉLYEK FOGLALKOZTATÁSI LEHETŐSÉGEINEK BŐVÍTÉSÉRE

28. Szoros együttműködésben a munkaadók és a munkavállalók szervezeteivel, intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a rokkant személyeknek maximális lehetőségeik legyenek megfelelő foglalkoztatás megszerzésére és megtartására.

29. Az ilyen intézkedések a következő elveken alapuljanak:

- (a) a rokkant személyeknek a nem rokkantakkal azonos lehetőségeket kell biztosítani az olyan munkák végzésére, amelyre megvan a képzettségük;
- (b) a rokkant személyeknek legyen meg minden lehetőségük arra, hogy megfelelő munkát fogadjanak el a saját maguk választása szerinti munkaadónál;
- (c) a hangsúlyt a rokkant személyek képességeire és munkabírására kell helyezni, nem pedig a rokkantságra.

30. Az ilyen intézkedések foglalják magukba a következőket:

- (a) kutatásokat a rokkant személyek munkaképességének elemzésére és bemutatására;
- (b) tárgyyszerű, széleskörű és állandó tájékoztatást, különös tekintettel a következőkre-

- (i) munkateljesítmény, végtermék, baleseti arány, munkából való távolmaradás és stabilitás a rokkantak foglalkoztatásában, összehasonlítva az ugyanolyan munkaterületen foglalkoztatott nem rokkant személyekkel;
  - (ii) speciális követelményeken alapuló személyi kiválasztási módszerek;
  - (iii) a munkafeltételek javításának módszerei, beleértve a gépek és berendezések beállítását és módosítását, hogy könnyebbé váljon a rokkant munkavállalók foglalkoztatása;
- (c) olyan eszközök, amelyek segítségével az egyes munkáltatók a dolgozókkal szembeni kártérítések tekintetében megnövekedett felelősségét ki lehet küszöbölni;
- (d) a munkaadók ösztönzése arra, hogy az olyan munkavállalókat, akiknek munkaképessége fizikai sérülés következtében megváltozott, megfelelő állásba helyezték a vállalatukon belül.

31. Mindenhol, ahol a nemzeti körülményeknek megfelel és összhangban áll a nemzeti politikával, elő kell mozdítani a rokkant személyek foglalkoztatását olyan eszközökkel, mint

- (a) kötelezettségvállalás a munkáltatók részéről a rokkant személyek bizonyos százalékának foglalkoztatására olyan munkaszervezésben, amely megakadályozza a nem rokkant személyek elbocsátását;
- (b) egyes kijelölt szakmák fenntartása a rokkant személyek számára;
- (c) annak biztosítása, hogy a súlyosan rokkant személyek kapjanak foglalkoztatási lehetőséget vagy részesítsék őket előnyben bizonyos szakmákban, melyeket alkalmasnak ítélnék meg számukra;
- (d) a rokkantak által vagy helyettük vezetett szövetkezetek vagy hasonló vállalatok létrehozásának ösztönzése és működésük megkönnyítése.

VIII. VÉDETT FOGLALKOZTATÁS

32. (1) Az illetékes hatóság vagy hatóságok, a magánszervezetekkel együttműködve, ahogyan helyénvaló, tegyenek intézkedéseket a foglalkoztatás és képzés védett körülmények közötti szervezésére és fejlesztésére az olyan rokkant személyek számára, akiket nem lehet felkészíteni a versenyszférában való rendes foglalkoztatásra.

(2) Az ilyen intézkedések foglalják magukba védett műhelyek létesítését és speciális intézkedések meghozatalát azon rokkantak részére, akik fizikai, pszichológiai vagy földrajzi okokból nem tudnak rendszeresen munkába vagy hazajárni;

33. A védett műhelyek, hatékony orvosi és szakmai felügyelet alatt, ne csak hasznos és jövedelmező munkát biztosítsanak, hanem a szakmai alkalmazkodás és előrelépés lehetőségét is, és, ahol csak lehetséges, a rendes foglalkoztatásra való áttérést.

34. Speciális programokat kell szervezni és fejleszteni az otthonukhoz kötött rokkantak számára, hogy, hatékony orvosi és szakmai felügyelet alatt, hasznos és jövedelmező munkájuk legyen otthonukban.

35. Ahol és amilyen mértékben a munkavállalókra általában vonatkozó törvényes előírások vannak a bérekről és a munkafeltételekről, azokat a védett körülmények között foglalkoztatott rokkant dolgozókra alkalmazni kell.

IX. KÜLÖN RENDELKEZÉSEK A ROKKANT GYERMEKEKRE ÉS FIATALKORÚAKRA VONATKOZÓAN

36. Szakmai rehabilitációs szolgáltatásokat kell szervezni és fejleszteni a rokkant gyermekek és az iskoláskorban lévő fiatalkorúak részére, az oktatásukért felelős hatóságok és a szakmai rehabilitációért felelős hatóság vagy hatóságok szoros együttműködésével.

37. Az oktatási programok vegyék figyelembe a rokkant gyermekek és fiatalkorúak speciális problémáit és azt az igényüket, hogy a nem rokkant gyermekekkel és fiatalkorúakkal azonos lehetőségük legyen a koruknak, képességeiknek, alkalmasságuknak és érdeklődésüknek legjobban megfelelő oktatásra és szakmai felkészítésre.

38. A rokkant gyermekek és fiatalkorúak számára létrehozott szakmai rehabilitációs szolgáltatások alapvető célja a rokkantság miatt jelentkező szakmai és pszichológiai hátrányok minél nagyobb mértékű csökkentése, valamint a legalkalmasabb foglalkoztatásra való felkészülés és belépés teljes lehetőségének biztosítása legyen. E lehetőségek felhasználása járjon együtt az orvosi, szociális és oktatási szolgálatok valamint a rokkant gyermekek és fiatalkorúak szüleinek vagy gondviselőinek együttműködésével.

39. (1) A rokkant gyermekek és fiatalkorúak oktatását, pályaválasztási tanácsadását, képzését és munkaközvetítését a nem rokkant gyermekek és fiatalkorúak részére nyújtott ilyen szolgáltatások általános keretei között kell kialakítani, és, ahol lehetséges és kívánatos, a nem rokkant gyermekek és fiatalkorúak esetében szokásos feltételek mellett és ezek társaságában kell végezni.

(2) Speciális intézkedéseket kell hozni azoknak a rokkant gyermekeknek és fiatalkorúaknak a javára, akiket rokkantságuk megakadályoz abban, hogy a nem rokkant gyermekekkel és fiatalokkal egyenlő feltételekkel és ezek társaságában vegyenek részt ezekben a szolgáltatásokban.

(3) Ezek az intézkedések különösképpen terjedjenek ki a tanárok speciális képzésére.

40. Intézkedéseket kell tenni annak biztosítására, hogy azok a gyermekek és fiatalkorúak, akiknél az orvosi vizsgálat rokkantságot, korlátozottságot vagy a munkára való alkalmatlanságot állapított meg-

- (a) kapjanak, minél előbb, megfelelő orvosi kezelést rokkantságuk vagy korlátozottságuk megszüntetésére vagy enyhítésére;
- (b) kapjanak ösztönzést az iskolába járáshoz vagy irányítsák őket olyan foglalkozások felé, amely valószínűleg elfogadható számukra és megfelel munkaképességüknek, és biztosítsák nekik az ilyen foglalkozásokhoz szükséges képzési lehetőségeket;
- (c) anyagi támogatást vehessenek igénybe, ha szükséges, az orvosi kezelés, az oktatás és a szakképzés idejére.

X. A SZAKMAI REHABILITÁCIÓ ELVEINEK ALKALMAZÁSA

41. (1) A szakmai rehabilitációs szolgáltatásokat hozzá kell igazítani az egyes országok sajátos szükségleteihez és körülményeihez, és fokozatosan fejleszteni kell ezen szükségleteknek és körülményeknek megfelelően, a jelen Ajánlásban lefektetett elvekkel összhangban.

(2) E fokozatos fejlesztés fő céljai a következők legyenek-

- (a) a rokkant személyek munkában hasznosítható értékeinek kimutatása és fejlesztése;
- (b) a rokkantak számára megfelelő munkaalkalmak létesítésének támogatása a lehető legnagyobb mértékben;
- (c) rokkantságuk miatt a rokkant személyekkel szemben a képzésben és a foglalkoztatásban megnyilvánuló diszkrimináció megszüntetése.

42. A szakmai rehabilitációs szolgáltatások fokozatos fejlődését, ha felkérjük, segítse elő a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal-

- (a) ahol lehetséges, technikai tanácsadás biztosításával;
- (b) az egyes országokban összegyűjtött tapasztalatok átfogó nemzetközi cseréjének megszervezésével; és
- (c) a nemzetközi együttműködés más formáival, melyek az egyes országok szükségleteihez és feltételeihez alkalmazkodó szolgáltatások, beleértve a szükséges személyzet oktatását is, megszervezésére és fejlesztésére irányulnak.